

EXPOSICIÓ 11 juny - 16 octubre 2022

ORFEBRERIA i JOIERIA

a la Col·lecció Mascort

Amb l'exposició *Orfebreria i joieria a la Col·lecció Mascort*, la Fundació Mascort dona a conèixer per primera vegada una col·lecció d'objectes d'ús litúrgic i civil, fins ara inèdita.

La seva comissària, la Dra. en Història de l'Art Lourdes de Sanjosé, qui és també l'autora del catàleg que complementa la mostra, remarca l'excel·lent qualitat d'aquesta col·lecció, que reuneix més de 300 peces de gran valor artístic, datades entre els segles XIV i XIX.

La mostra es divideix en tres àmbits, el primer dels quals està dedicat a la joieria i, els altres dos, a l'orfebreria religiosa i l'orfebreria civil. Les peces es presenten per tipologia i cronologia, i en una sala específica s'han reunit les millors creacions dels artífexs més qualificats.

Les sales de la Casa Galibern inicien el seu recorregut per la joieria de la Col·lecció Mascort, un interessant conjunt de més de seixanta joies antigues amb una cronologia molt àmplia, compresa entre els segles VI i XIX. Entre elles, s'hi troben fermalls, penjolls, amulets, arracades i creus, així com peces d'ús civil i devocional, la majoria d'elles elaborades amb materials nobles, com l'or, la plata, les pedres precioses i les perles, però també amb materials més comuns com el coure, el vidre i l'esmail.

L'orfebreria d'ús civil i domèstic acaba de completar la planta baixa de la fundació, i està classificada en quatre grups: el servei de taula i aparador, el servei de tocador, la il·luminació i el despatx; els quals inclouen les tipologies més característiques de cada gènere. Així doncs, s'hi poden observar safates, gerros de bec, salers i especiers, vinagreres, coberts, canelobres, palmatòries i escrivanies, entre altres peces a destacar.

El primer pis de la Casa Galibern, mostra l'orfebreria d'ús litúrgic o religiós, que es presenta classificada en dos grups: el servei d'altar i el servei litúrgic. Dins del primer en destaquen obres com les creus, calzes, encensers, custòdies, navetes i una cinquantena de píxides (val a dir que és una quantitat fora del comú); mentre que els objectes més representatius de la litúrgia s'hi poden trobar reliquiaries, ceptres, crismes, beneiteres, campanetes i figuretes d'ús probablement privat.

El laboratori d'estudi de l'orfebreria de la Col·lecció Mascort, està compilat per la comissària de l'exposició, Lourdes de Sanjosé, al catàleg *La platería en la Colección Mascort. Los artifices y sus obras (siglos XIV-XIX)*, un anàlisi minuciós de cadascuna de les peces que es presenten, gràcies al qual la seva autora ha aconseguit identificar l'artífex de moltes d'elles i així incrementar el corpus de l'orfebre.

La comissaria ha volgut reivindicar la figura de l'artífex, el conegut i el desconegut, i l'art de la argenteria com un dels més significatius, que ens permet conèixer, d'una banda, la argenteria religiosa per al culte, avui molt més reduït, que es reflectia (i es reflecteix) a les cerimònies litúrgiques; i de l'altra, l'argenteria civil: la taula i l'aparador amb tota l'escenografia que s'originava al seu voltant, la il·luminació, que ha evolucionat tant amb les noves tecnologies, el despatx i la devoció particular.

L'exposició, de caràcter gratuït, es podrà veure a la Casa Galibern, seu de la Fundació Mascort, de l'**11 de juny al 16 d'octubre de 2022**.

Lourdes de Sanjosé Llongueras és Doctora en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona i ha estat adjunta al comissariat de diverses exposicions d'orfebreria i editora dels seus catàlegs. Ha realitzat treballs de recerca d'orfebreria amb la doctora Núria de Dalmases i Balañà, i és membre de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics i de l'Associació de Bibliòfils de Barcelona.

Com a investigadora, s'ha especialitzat en argenteria i esmalts medievals de Silos i de Limoges, i ha assessorat la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Bens del Patrimoni Cultural de Catalunya, així com també ha emès informes per al Servei de Museus i Protecció de Bens Mobles de la Generalitat de Catalunya.

És autora dels llibres *Esmalts d'orfebreria litúrgica a la documentació catalana (Segles IX-XIII)*, *Al servei de l'altar. Tresors d'orfebreria de les esglésies catalanes. Segles IX-XIII*, *Obres emblemàtiques del taller d'orfebreria de Silos* i *El Colom Eucarístic. Una obra singular del taller de Llemotges*. També cal destacar la seva autoria de nombrosos articles de recerca publicats en prestigioses publicacions com *Miscel·lània litúrgica catalana*, *Estudios de Platería*, *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, *Urgellia* o els *Quaderns de les Assemblees d'Estudis*.

Sanjosé també ha presentat ponències a diverses institucions i universitats, com la Universidad San Pablo (Madrid), l'INHA-Musée du Louvre (París), la Université Paul Valéry (Montpeller), l'European Association of Biblical Studies (Wuppertal, Alemanya), així com també ha impartit conferències al Instituto Superior en Ciencias Religiosas San Francisco Javier (Pamplona), a la Universitat Autònoma de Barcelona, a la Diputació de Burgos i al Monasterio de Santo Domingo de Silos, entre d'altres.

Actualment, col·labora en projectes de recerca vinculats a l'Arxiu i la Biblioteca Episcopal de Vic, a l'Arquebisbat de Pamplona i Tudela i al Govern de Navarra, així com també col·labora amb l'INHA (Institut national d'histoire de l'art) i el Musée du Louvre, a l'edició i publicació de *Notices*, catalogació de peces per a la seva incorporació al *Corpus des émaux méridionaux* de la base de dades AGORHA.

Algunes de les peces a destacar, són:

1. **Creu processional major amb esmalts**, Barcelona, mitjans del s. XIV. Cat. 1.
2. **Portapau**, Cuenca, mitjans del s. XVI. Cat. 10.
3. **Crismeres**, Zaragoza, 1585. Cat. 16.
4. **Reliquiari de Santa Llúcia**, Tortosa, 1588. Cat. 17.
5. **Naveta**, últim terç del s. XVI. Cat. 18.
6. **Reliquiari**, Valladolid (?), segona meitat del s. XVI (pintures) i inicis del s. XVII (reliquiari). Cat. 30.
7. **Píxide**, León, 1575-1596. Juan de Herreras (argenter). Cat. 103.
8. **Plata**, Toledo, primer quart del s. XVII. García (argenter). Cat. 141.
9. **Gerra**, Donostia (?), finals del segle XVII. Pedro Muguerza (?) (argenter). Cat. 153.
10. **Saler o especier de torreta**, Valladolid, inicis del s. XVII. García (argenter). Cat. 159.
11. **Agulla de pit**, Espanya, c. 1650.
12. **Penjoll en forma de caravel·la llatina**, Espanya, finals del s. XVI-inicis del s. XVII.
13. **Medalló de l'Anunciació i l'escut de la Companyia de Jesús**, Espanya, primera meitat del s. XVII.
14. **Penjoll de la Virgen del Pilar**, Zaragoza (?), primer terç del s. XVII.
15. **Penjoll en forma d'àguila bicèfala**, Zaragoza (?), primer terç del s. XVII.

Descarregueu aquí les imatges amb la contrasenya: **FM**

<https://fundacionascort.nephos.cat/share/834beefd-4546-4d89-83cb-94032019035f>

Per a més informació:

Ana Victoria Paul – Fundació Mascort
casagalibern@fundacionascort.com – 972 75 80 57